

körülhalmozás folytán képződött adventiv-gyökerek erős oldalgökörekékké fejlődtek, míg az eredeti gyökérzet, a megsértett részen alul, folytatólagosan tovább növekedett.

A körülhalmozásnál a következőkre ügyeljünk:

A körülhalmozást csakis azon fácskáknál kísértsük meg, melyek a gyökérfő felett nincsenek 15—25 cm-nél nagyobb szélességben körül-rágva; mert az ennél nagyobb szélességben megsértett fácskák kipusztulása, minden halmozás daczára is, befog következni.

A föld-halmocskák készítését kezdjük meg mindjárt tavasz kezdetén, mielőtt még a napsugarak a rágások helyeit kiszáritották volna.

A haza, fris földből készített halmocskákat jól le kell taposni; a halmocskák 8—10 cm-rel haladják meg a rágások helyeit és felső átmérőjük 30—40 cm legyen, nehogy a keletkező hajszálgökörek azokból kinőjjenek és szabaddá lett csucsaik elszáradjanak:

A Garthe által foganatosított halmozás költsége 100 darabonként 72 pfennig volt.

Ha a most leirt móddal ha-onként csak 1—2 ezer darab megsértett bükkfácskát is sikerül az egészséges továbbfejlődésnek megmenteni, akkor — más alkalmas fánemek egyidejű közbeeligyítésével — már biztosra vehetjük, hogy az egerek által tönkretett állab helyén mihamarább erőteljes, egészséges fiatalosban fogunk gyönyörködhetni.

Péchy Kálmán.

Emléklapok egy nyul életéből.

Irta: Jeger Albert.

Tapsifüles uramtól kaptam nem régiben a következő levelet:

— »Épugy a miként te, óh Ember, hasonlóképen mi is szívós kitartással ragaszkodunk szülőföldünk göröngyeihez, s soha sem hagyjuk el azt, csak akkor, ha rabságba ejtve bennünket erőszakkal más vidékre hurczolnak.

Az én szülőföldem a nagy és vagyonos K községnek széles határa; — hatalmas káposztás kertek

virulnak ott évről-évre egy csendes tanya közelében; a tanyát csak egy becsületes földmives lakja jóra való hitves-társának oldala mellett. Ebugatás nem zavarja soha az idylli csendet; s hogy a házban egy árva puska sincs, kellemes megnyugvására van izgékony idegeinknek; s a mi szintén igen fontos körülmény, a — hál' Istennek, csak egy hirtől ismert — drót-hurkókból se lehetne csak egyet is találni ezen a kedves vidéken. Tökéletesen igazuk volt édes szüleinknek, midőn ezt az édent mintegy a mi családunk számára teremtett földnek tartva, itt megtelepedtek.

Itt pillantottam én meg — három egyhazi testvéremmel együtt — a nap világosságát, s a mennyire eszemre emlékezem, soha sem volt okunk egyetlen-egyszer sem arra, hogy tartózkodásunk helyével elégedetlenek legyünk; sőt ellenkezőleg, a mit nyulnak vágyó szive csak óhajtani tud, mindabból bőven kijutott a részünk s e mellett majdnem szakadatlanul békesség uralkodott a birodalmunkban.

Talán fogalmunk sem volt még a «futás hasznos voltáról», s már is vigan s tele erővel baktattunk bölcs öregeink után, kik ilyen formán szinte csak játszva tanítottak meg bennünket, hogyan kell kiküzdeni a létért való harczt a nélkül, hogy életünket tulajdonképen kockára tennők. Nem sokára birtuk már velük a futást, akár mindennapi életszükségleteink beszerzése végett keltünk utra, akár arról volt szó, hogy gyors visszavonulással mentsük meg bőrünket valami veszedelemtől. Mindazonáltal nem szabad eltítkolnom, hogy öregeink — dicséretükre legyen mondva — mindig legelől jártak!

Valami nagy gyengédséget, különösen apámuram részéről, nem mondhatnám, hogy tapasztaltam volna, sőt talán épen ellenkezőleg; mert a legkisebb helytelenség vagy hanyagság miatt úgy-úgy elpüfölt, hogy csak úgy

porzott bele a bundám. Anyámtól még se kellett annyira tartanom; ki-kitört az is néha-néha, csakhogy rendreutasításai sohasem nyilvánultak olyan durva módon.

Hát bizony szép életet is élt így egész családunk tavasztól kezdve, a meleg nyáron át, késő őszig; olyan szépet, hogy akár az istenek is megirigyelhették volna tőlünk. Hanem télen — kivált 1890. telén, mikor azok az átkozott hidegek voltak — bizony szörnyen megváltozott a helyzetünk, s nemzetségünknek ugyancsak talpára kellett állania, hogy a sok megpróbáltatáson keresztül küzdhesse magát. A mint az ősz beköszöntött, eltűntek a gabnaka-lászok ringó hullámai a mezőkről: alig akadt valami sanyaru harapnivaló a csupasz tarlókon, s ha maradt is rajtuk itt-ott, csakhamar letakarta a vastag hóréteg.

Ez a ragyogó fehér hóvilág eleinte gyönyörűségünkre volt: testvéreimnek is, magamnak is, s szinte élvezetet találtunk abban, mikor a szállingózó hópelyhek lassan-lassan egészen beleptek, betakartak bennünket védett vaczkunkban. Őregeink azonban hovatovább, annál borultabb tekintettel s több-több aggodalommal néztek a jövő felé. No de aztán csakhamar megismerkedtünk mi is a télnek veszedelmeivel! A fehér lepel folyton-folyvást vastagabb és vastagabb lett, teteje hol megolvadt, hol újra összefagyott, s végre is oly keményen megkérgesedett, hogy a jégkéreg áttöréso gyakran még legvitézebb veteránjainknak sem sikerült.

Vajjon igazán olyan rettenetes-bün-e hát, ha mi ilyenkor a végső kényszerüségtől sarkalva, menedékhelyet keresünk az itt-ott heverő széna petrenczékben, kazlakban; vagy ha nyomorult életünket más harapni való hijján a fiatal fák kérgének lerágásával tengetjük? S vajjon pecsenyénkkal, a mit sajnos igen gyakran szorult kapeczában kell tova hordanunk, nem gazdagon adózunk-e meg azért, hogy

kényszerítő helyzetünkben önhatalmulag kivesszük részünket az idegen tulajdonból?

Tessék csak elképzelni még, hogy milyen aztán a mi helyzetünk, mikor ily ezudar hideg időben egyszerre csak feltűnnek a láthatáron a dörgő puskával fölfegyverzett idegen alakok, s mi tudjuk, hogy azok mind a mi bőrünkre fenik a fogukat.

Bizony csak szüleink tapasztaltságának köszönhetjük sokszor, ha a fenyegető veszélyből megszabadulunk, jó példájuk szerint ideje korán s lehető gyorsan elhordva irhánkat; avagy ha erre már nincs időnk, szorosán fekvésünkbe lapulva azért, hogy vérengző gyilkosaink észre ne vegyenek. Hanem, mi tagadás benne, ilyenkor is csak épen azt várjuk, hogy a vadászok és gyorslábu lompos ebeik között s köztünk kellő distanczia legyen, s amint ez megvan, szépen kisuttyanunk fekvésünkből s kedélyesen eltalpalunk hátuk mögött.

Egy veszedelmes kalandom jut eszembe, mindjárt el is mondom. Ketten éltük át az egyik öcsémmel. A jó égtudja, honnan-honnan se, egy róka vetődött ide a mi különben bátorságos vidékünkre, s mialatt mi a szomszédos területen barangoltunk, lesbe állt. Haza felé ballagtunkban egyszerre csak . . . stty . . . valami vörhenyes tömeg suhan el a fejünk felett. — Semmi kétség sem lehet benne, egyedül csak ennek a kissé hosszúra szabott ugrásnak köszönhetjük, hogy bőrünket épségben elvihettük. Mert a mikor az ugrás után megkezdődött a versenyfutás, — az igaz, hogy a díj nem kevesebb, mint az életünk vala, — megtanítottuk azt a vörös haramiát, hogy a hol futásról van szó, ott már mienk az elsőség! Nem is került sok időbe, s mi ismét teljes biztonságban érezhettük magunkat.

Csakbamar e kaland után igazán nagy veszedelem

készült ellenünk és pedig — mint szüleim felvilágosításából tudom — egy körvadászat képében. Tisztán emlékezem még ma is arra a halálos félelemre, ami kivétel nélkül mindnyájunk szívét meglepte, midőn a messze láthatáron a vadászoknak és hajtóknak lánczolatát megpillantottuk. Gyorsan nyomult előre a láncz, s ime csakhamar szemben is hasonló látvány tárult szemeink elé, még nagyobb félelemben ejtve bennünket. Hirtelen fordulattal jobbra vetettük magunkat, majd ott is veszélyekre bukkanva, vissza, balra kísértettük meg, hasztalanul, a menekülést. Ezen az oldalon is elállta már ellenségünk az utat s bármerre nézett szemünk, menekülésre ut semerre sem kínálkozott: ami érdemes családunk s még vagy egy tucat nemzetségbelink közibe szorult a halált osztogató vasesövek gyűrűjének.

Megesküszöm, ha kell, akármire, hogy e hótól csillogó mezőn nem akadt e pillanatokban egyetlen nyul sziv sem, mely viharos dobogással nem döngette volna gazdájának mellkasát, s hogy bár eleinte csoportosan szaladgáltunk a körben ide-oda, utóbb bizony eszeveszetten rohant kiki a merre látott. Azok az utálatos fegyverek mindinkább közelebb durrogtak, s már ki lehetett venni a kékes füst oszlopokat is, melyek a lövedék irányát megjelölék. Kétségbe esett társaink közül többben megkísértették ugyan, hogy hátra csapott fülekkel, örült futamban keresztül törjenek az összébb s összébb szoruló lánczón, de mily kevésnek sikerült ez. A vitézek legnagyobb része felbukfencenezett a szivtelen vadászok előtt a hajtók buta orditozásai közepette! Két testvérem is így került hamarjában teritékre.

Aggodalmak közt szorongva pislogattunk tanácstalanul álló szüleinkre mi, még életben lévők. S ime a veszély utolsó pillanatában szemet szurt böles apámnak, hogy egy tetőtől

talpig ujdonatujba öltözött puskásra alig esett csak egy is a sok áldozatból, noha fegyvere szakadatlanul hányta a tüzet. Apám hirtelen oldalt szökik s erre a megrostált familia szélesebesen neki ront az ékes vadásznak. Ránk tüzelt ugyan ő kelme sebtiben vagy kétszer is, de csak az én legifjabb öcsém bokkrétáját¹⁾ szedte le, meg az én testemnek megnevezhetlen tájékába nyomott egy árva szem sörétet. Apánkban, anyánkban semmi hiba nem esett, amint ezt nem sokkal utóbb örömmel konstatáltuk.

Két testvérem elveszítése nagy szomorúsággal tölté el szívünket, de ép oly nagy örömmel dicsőítettük másrészt böles apánk éleselmjűségét; s meg is fogadtuk ott helyben, hogy alkalom adtán a tapasztaltakat mindenesetre értékesíteni fogjuk.

Erre a fogadkozásunkra azért is szükségünk lett, mert szegény jó szüleink nemsokára egy agárászat áldozatául estek, egy nyomorult agár fogai közt végezve be viszontagságos s dicsőségteli életüket. Béke bőrükre!

Nehogy azonban hézag legyen a levelemben, megemlítem, hogy én hiszen csak kihevertem azt az egy szem sörétet, hanem szegény testvérem örökre csunyán megbélyegezve maradt. . . .

Lásd Ember, mily rettenetes veszedelmeknek van folytonosan kitéve a mi nemes nemzetségünk; mily figyelemre és — gyorsaságra van szükségünk, ha egy-egy új év január havának végét megérni akarjuk. Csak a mikor az a sóvárgva várt nap végre bekövetkezik, kezdi élvezni az én népem is a tövényes védelem áldásos békességét, de sajnos, megint csak az év augusztus havának 15-éig. . . .

Midőn most levelem végén kérem Önt, hogy fentebbi soraimban előadott élményeim nyilvánosságra hozni

*) Die Blume = (a rőt vadnak, vagy a nyulnak farka, melyet a vadász kalapja mellé tűz) = bokkréta. Arató.

sziveskedjék, azon forró óhajtásom kíséretében teszem, hogy vajha sikerülne a nemesebb érzésű vadászoknak a mi kimélésünk idejét legalább szeptember hó 15-éig meghosszabbítani. Csak arasznyi idő, amit kérünk: de népünknek hány fejetlen tagja menekülne meg ezen idő alatt is a biztos haláltól és pusztulástól, s nevedhetnek fel seregestül örömére a zöldkabátosoknak...«

Ezzel végződött a tapasztalt süldő levele, melyet mi minden változtatás nélkül teszünk közzé. Ugy hisszük, hogy a nemes vadászat igaz barátai nem csupán megszivlelik ez „emlékek“ írójának végsoraiba foglalt óhajását, de sőt — ha alkalom nyílik rá — teljesülésre is fogják segíteni.

(*Ford. Arató.*)

Éneklő egerek.

— Közli: Schillinger Adolf m. kir. főerdész. —

Évekkel ezelőtt a „Gartenlaube“ czimű szépirodalmi lapban két cikket olvastam az éneklő egerekről, de nagy sulyt azokra akkor nem fektettem, annál is inkább, mivel azon állítás ellen, a mi az első cikkben mint való tény lett felemlítve, hogy t. i. vannak a madarak énekéhez hasonló, sőt azt felül is muló hanggal rendelkező egerek, a másik cikk írója határozottan tiltakozott. Sulyt nem fektettem erre a körülményre már csak azért sem, mivel daczára annak, hogy a cikkek közlése alkalmával több jeles állattanban és ezek között különösen a híres »Thierleben von Brehm« czimű munkában utána néztem ezen dolog mibenletének — ilyen tulajdonsággal felruházott egerekről említés sem volt téve, a mely oknál fogva is már a közölt első cikk tartalmát mesének kellett tartanom.